

09/02/2016

שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

לפניכם [קטע מכתבתה של רוני לינדר-גנץ בדה-מרקב](#) - מעבר ממשרד האוצר למשרד הבריאות גרם למנכ"ל משרד הבריאות להבין שהמצב לא יכול להימשך כך:

"באחד הסיורים שערך מנכ"ל משרד הבריאות, משה בר סימן טוב, במוסדות לבריאות הנפש, הייתה המציאות המדכאת בפניו. 'ביקרתי בבית החולים הפסיכיאטרי כפר שאול, וגיליתי שחלק מהמחלקות שם במצב נוראי. זה היה גרוע עד כדי כך - מסריח משתן, מלוכלך ונראה נורא - שלא יכולתי לעמוד שם יותר מעשר דקות רצופות. אני חושב שכל אדם סביר היה רוצה לברוח משם'. אבל זה לא נגמר בזה. ליד המבנה המוזנח הוא גילה מבנה חדש, גמור ומוכן לאכלוס. בר סימן טוב המופתע ביקש להבין למה לא נכנסים למבנה החדש, וגילה ש'הם לא עוברים בגלל כל מיני ביורוקרטיות קטנות. זה רק עניין של תשומת לב ניהולית'.

האירוע הותיר בו רושם עז: "אחרי דבר כזה - איך אתה יכול לחזור הביתה?" הוא שואל. 'הצוות לא אשם, אבל כל אדם סביר ברחוב - שימו אותו שם 10 דקות והוא בורח. אנחנו בסוג של שוויון נפש לדבר הזה. מטבע הדברים, את הזמן שלנו שואבים השחקנים הגדולים - בתי החולים הגדולים, קופות החולים - ולדברים האלה יש נטייה להידחק, אבל זה בדיוק המקום שלנו כמשרד לפעול'.

המקרה הזה רק חיזק אצל בר סימן טוב את התחושה שבעיסוק היום-יומי של מערכת הבריאות בעצמה, בבעיותיה, באתגריה ובעובדיה, נשכח מעט מלב שחקן אחד מרכזי: המטופל. 'אני שומע את זה כל הזמן ומכל כיוון. למשל, אני מקבל הרבה פניות אישיות מאנשים שמכירים אנשים, ומצליחים איכשהו להגיע אלי. ברבות מהפניות רואים שיש אלמנט מערכתי: שקצת נשחקה הנשמה של המערכת. וזה הדבר המבהיל. כי זה מעבר לשחיקה של המשאבים. התחושה היא שאנחנו סובלים לפעמים מקהות חושים כלפי אנשים, וזה מתבטא בטרטור ובביורוקרטיה. לא עוצרים לחשוב אם מתחייב שזה יהיה ככה, או פשוט שזה סתם חוסר רגישות'.

'למשל, התהליך של קבלת קוד (אישור מימון אשפוז סיעודי), הטפסים שצריך למלא. אנחנו עובדים יותר מדי באוטומט, ואולי קצת שוכחים שיש אנשים מאחורי זה. גם העובדה שאנשים מבקשים פרוטקציה בהיקף גדול היא ביטוי למצוקות שמובילות לאובדן אמון ולייאוש מהמערכת'.

עם או בלי קשר להיותו המנכ"ל הראשון של משרד הבריאות שאינו רופא, התובנות האלה הובילו את בר סימן טוב להציב את נושא 'המטופל במרכז' במקום מכובד בצמרת סדר העדיפויות של המשרד לתקופה הקרובה. 'היה לנו נוח כמערכת לזנוח במשך הרבה שנים את הנושא הזה ולהגיד לעצמנו שאנחנו נותנים רפואה קלינית טובה', הוא מסביר. 'הרגלנו את המערכת לכך שהיא מסודרת סביב היעילות הקלינית, התפעולית והכלכלית, אבל בדרך שכחנו את המטופל. במשך הרבה זמן חשבנו - נו בסדר, העיקר שנותנים לו רפואה טובה. אבל גילינו שזה לא מספיק. חלק מרכזי מהרפואה הטובה ומההחלמה של המטופל הוא הדרך שבה אנחנו מתייחסים אליו. כשאנחנו מדברים על המטופל כאדם במרכז זאת לא סיסמה ניו־אייג'ית, אלא תהליך שנועד להוביל לכך שנשנה את הדרך שבה מאורגנים השירותים - סביב הצרכים של המטופל ולא סביב צירי היעילות'.

בית חולים, למשל, הוא המפעל הכי מורכב שיש, אומר בר סימן טוב, ובמפעל הזה אנשים נופלים פעמים רבות בין הכיסאות: 'כל יחידה בבית חולים יכולה להיות יעילה בפני עצמה, אבל לשלוח את המטופל למין מסע מכשולים מפרך בנבכי הביורוקרטיה המערכתית', הוא מדגים. 'למשל, הרבה פעמים קורה שאדם מקבל הפניה לניתוח, מתחיל הליך הכנה לניתוח בבית חולים מסוים, וכמה ימים לפני מועד הניתוח הקופה נותנת לו הפניה לבית חולים אחר. זה אפילו לא יעיל כלכלית. אבל בינתיים גם התור מתארך, גם הרבה תשומות הושקעו לשווא בבית החולים הראשון, שלא לדבר על מה שעובר על המטופל ובני משפחתו. ניתוח הוא אירוע מכונן ומעורר חרדה עבורו ועבור בני המשפחה שלו. [...] זה רע למטופל, לבית החולים, לקופה. כשהמערכת לא בונה את עצמה סביב המטופל קורים דברים מהסוג הזה. יש גם את הדרך שבה אנשים משתחררים מבתי החולים, והקופות לא ערוכות לקבל אותם והם אובדי עצות, לא מקבלים את הרצף הטיפולי הדרוש ומצבם הרפואי עלול להידרדר.'"

מאז שנת 1976 לא עודכנה מערכת התקינה הקובעת את מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל

גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא ימושו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חיהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המייד,

צוות "מכתבים לבריאות"